

Miljøgodkendelse

Øster Vedsted Vej 141, 6760 Ribe

25. november 2024

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

Oplysninger om husdyrbruget og ansøgningen

Husdyrbruget		Konsulent	
Husdyrbrugets CVR-nummer	42047023	Konsulent Cvr	30869052
Husdyrbrugets navn	Jan Jetze de Vries	Konsulent virksomhedsnavn	Velas I/S
Beliggenhedsadresse	Øster Vedsted Vej 141	Konsulent navn	Birgitte Madsen
Postnummer	6760	Konsulent adresse	Damsbovej 11
By	Ribe	Konsulent postnummer	5492
Ansøger		Konsulent by	Vissenbjerg
Ansøger navn	Jan Jetze de Vries	Konsulent telefon	50801502
Ansøger adresse	Øster Vedsted Vej 141	Konsulent email	bima@velas.dk
Ansøger postnummer	6760	Ejendom	
Ansøger by	Ribe	Ejendomsnummer	9696891
		CHR numre	47198

Sag nr.: 24/10961
Sagsansvarlig: Thomas Løkkebø
Skema nr.: 243.577, version 3
Indsendt dato: 8. maj 2024

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
KOMMUNENS AFGØRELSE	4
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	9
MEDDELELSESPLIGT.....	10
ØVRIGE FORHOLD	10
OFFENTLIGGØRELSE.....	10
KLAGEVEJLEDNING	10
KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR VILKÅR	12
INDLEDNING	12
GENERELLE FORHOLD.....	12
Godkendelsens omfang.....	12
Tidligere godkendelser.....	13
Samdrift med andre husdyrbrug	13
HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT	13
Driftsbygninger.....	13
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	14
Foder	15
Husdyrgødning	15
Spildevand/restvand	16
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	16
Faste afstandskrav og planmæssige forhold	16
Landskab og kulturmiljø.....	18
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE	19
Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter	19
Lugt	22
Transporter.....	23
Støj.....	24
Støv, fluer og skadedyr	24
Lys.....	25
Driftsforstyrrelser og uheld	25
RESSOURCER, AFFALD OG DØDE DYR	26
Ressourcer.....	26
Affald	27
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	27
ALTERNATIVE MULIGHEDER	28
SAMLET VURDERING	28
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING.....	29
BILAG 1: LANDSKABSANALYSE	30
BILAG 2: MILJØKONSEKVENSRAPPORT	37

Indledning

Hvad drejer sagen sig om?

Esbjerg Kommune har modtaget en ansøgning om en §16a miljøgodkendelse. Husdyrbruget på Øster Vedsted Vej 141, 6760 Ribe søger om at etablere en ny kostald og gyllebeholder. Desuden sker der ændringer inden i eksisterende stalde, herunder i tilbygning til eksisterende lade. Desuden forlænges plansiloer.

Offentliggørelse

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Læsevejledning

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder landskab og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

Miljøgodkendelsen er opdelt i 3 dele:

- Del 1: Kommunens afgørelse
Fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.
- Del 2: Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår
Indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og en begrundelse for de stillede vilkår.
- Del 3: Miljøkonsekvensrapport
Indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af ansøgers rådgiver. Rapporten beskriver mere detaljeret driften af husdyrbruget. Rapporten indeholder også en beskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som driften af husdyrbruget giver anledning til.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Kommunens afgørelse

Esbjerg Kommune meddeler miljøgodkendelse til kvægbruget på Øster Vedsted Vej 141.

Godkendelsen omfatter:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 1.588 m² til 4.925 m².
- Etablering af ny kostald syd for eksisterende bygninger.
- Ændring af indretning af eksisterende kostald. Produktionsarealet reduceres.
- Etablering af kalvehytter.
- Etablering af dybstrøelsesareal i eksisterende lade.
- Etablering af kalvebokse i tilbygning syd for laden.
- Etablering af malkestald (godkendt i tidligere afgørelse).
- Etablering af gyllebeholder øst for ny malkestald.
- Eksisterende plansiloer forlænges.
- Etablering af drivgange mellem begge kostalde og malkestalden.

Godkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven¹.

Samtidig meddeles dispensation til placering af kostalden ca. 25 m fra naboskel. Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i afsnittet "Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår".

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og den medsendte miljøkonsekvensrapport. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Staldnavn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
Kostald	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	82
	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	844
Opdræt	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	278
	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	198
Hytter	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	100
Kalvestald	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	23
Lade	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	100
Ny kostald	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	3.300
I alt	-	4.925

2. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvise dokumentation for produktionsarealets størrelse. Denne dokumentation kan bestå af tegninger over staldenes indretning med angivelse af mål for de enkelte områder med dyr.
3. Der skal senest en måned efter ibrugtagning af nyt produktionsareal indsendes målfaste tegninger af produktionsarealet. Med ibrugtagning menes at der er indsat dyr på produktionsarealet.

Indretning og drift

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

5. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning og ensilage

6. Arealet af gødningslagre og typen af husdyrgødning skal være som beskrevet nedenfor.

Gødningslager	Gødningstype	Tilladt areal
Gyllebeholder (ny) "GB3"	Ingen krav	1.131 m ²
Gyllebeholder (eksisterende) "GB2"	Ingen krav	335 m ²
Gyllebeholder (eksisterende) "GB1"	Ingen krav	331 m ²
Møddingsplads (eksisterende)	Kvæg, heste, får og geder	142 m ²

7. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
8. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Spildevand

9. Der skal inden byggeriet påbegyndes indsendes en ansøgning om afledning af tagvand (gælder både for nedsivning i faskine og udledning til vandløb).
10. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra de nye stalde, gyllebeholder, ensilageplads og drivgange, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Med afløb menes både afløb for flydende husdyrgødning og vand. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Landskabelige værdier

11. Kostaldens gavle og sider skal opføres med afdæmpede mørke farver (f.eks. mørkeblå). Der må ikke anvendes blanke eller reflekterende materialer. Tag skal være grå bølgecement tagplader. Samlet højde op til 12 m.
12. Eventuel teltoverdækning af gyllebeholder skal være grå og den samlede højde (inklusive eventuel teltoverdækning) må ikke overstige 12 m.
13. Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker levende hegn, som anført med grøn streg på kort 5. Hegnet skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en iblandet andel af hvidpilen *Salix alba Saba* på minimum 20 %.
14. Eksisterende beplantning (blå streg jf. kort 5) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes.

15. Alle træer og buske skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor ny stald eller gyllebeholder etableres.
16. Der skal holdes 10 meters afstand fra vandløb til levende hegn af hensyn til senere vedligehold af vandløbet.

Ammoniakfordampning

17. I den nye kostald skal produktionsarealet etableres med faste, drænedede gulve med skraber. Gulv støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajlefløb og lysningsarealet til ajlefløb må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal. Der skal foretages skrabninger hver 2. time og skraberens skal være forsynet med timer. Tværgange som ikke skrubes automatisk skal hver dag rengøres manuelt 2-3 gange.

Enhver form for driftsstop af skraberens skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer, at skraberens/robotskraberens er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.

Lugt

18. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
19. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at gulve holdes tørre og at stalde og fodringsanlæg (foderbord, krybber og lignede) holdes rene.

Transport

Støj

20. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time

Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time
-----	-----------------	----------	--------

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

21. Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygnings-parcel, det vil sige også støj fra andet en faste tekniske installationer.
22. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
23. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støj-måling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

24. Driften af husdyrbruget må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

25. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
26. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

27. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
28. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet 22:00-06:00 slukkes eller sænkes til 25 lux, medmindre der arbejdes i stalden.
29. Der må i de nye stalde ikke være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanten, og kun i begrænset omfang gennem øvrigt tagareal.
30. Lyskilderne i de nye stalde skal rettes nedad og afskærmes, så der ikke sker væsentlig lyspåvirkning af landskabet.

Uheld

31. Der skal forefindes en beredskabsplan, som kan fremvises på forlangende. Beredskabsplan skal fastlægge, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Råvarer og hjælpestoffer

32. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
33. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
34. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

35. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
36. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ophør

37. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes her, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelesespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Visse anlæg kræver dog ikke byggetilladelse. Det anbefales at kontakte Byggeri, Esbjerg Kommune for afklaring heraf.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 25. november 2024 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk>) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunens hjemmeside (<https://www.esbjerg.dk/politik-og-demo-kрати/hoeringsportal>)).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 23. december 2024, kl. 23.59.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår

Indledning

Husdyrbruget på Øster Vedsted Vej 141 har søgt en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens §16a.

Ansøgningen er indsendt via det it-baserede ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer husdyrbrugets påvirkninger af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder natur og landskab.

Miljøkonsekvensrapporter er vedlagt som bilag 1.

Denne del af godkendelsen indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten og en begrundelse for de stillede vilkår.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning².

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været dialog med ansøger. I de tilfælde hvor Esbjerg Kommune supplerer ansøgers miljøvurdering eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden end ansøgers vurdering, vil dette fremgå af nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Godkendelsens omfang

Husdyrbruget søger om følgende:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 1.588 m² til 4.925 m².
- Etablering af ny kostald syd for eksisterende bygninger.
- Ændring af indretning af eksisterende kostald. Produktionsarealet reduceres.
- Etablering af kalvehytter.
- Etablering af dybstrøelsesareal i eksisterende lade.
- Etablering af kalvebokse i tilbygning syd for laden.
- Etablering af malkestald (godkendt i tidligere afgørelse).
- Etablering af gyllebeholder øst for ny malkestald.
- Eksisterende plansiloer forlænges.
- Etablering af drivgange mellem begge kostalde og malkestalden.

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

For at Esbjerg Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Esbjerg Kommune.

---

² Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 300 af 20. marts 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Tidligere godkendelser

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt.

Samdrift med andre husdyrbrug

Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugene godkendes samlet.

To husdyrbrug er forureningsmæssig forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 meter eller derunder. Er afstanden mellem husdyrbrugene mere end 100 meter, er husdyrbrugene forureningsmæssigt forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til beboelsesbygninger.

I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at husdyrbruget på Øster Vedsted vej 141 ikke driver andre ejendomme.

Husdyrbrugets indretning og drift

Driftsbygninger

Driftsbygningernes placering fremgår af nedenstående kort.

Kort 1: Situationsplan

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for indretning og drift af de enkelte stalde. Der er angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år.

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Accept efter anmeldeordningen til at foretage skift i dyretype. Afgørelsen er meddelt i april 2012.
- Accept af forhåndsansøgning/vvm-screening fra februar 2006.

Esbjerg Kommune har gennemgået oplysningerne i ansøgningen og vurderer, at det angivne produktionsareal i nudrift og 8 års drift er korrekt. Produktionsarealet i nudrift og 8-års drift er angivet som nettoareal, dvs. at nakkebomsarealer og drikkekar er fraregnet.

Ansøgt drift:

Produktionsarealet i ansøgt drift er angivet som nettoareal.

Størrelsen af produktionsarealet, dyretyper og staldsystem danner grundlag for de beregninger, der foretages i ansøgningsskemaet. Der stilles derfor vilkår, der fastholder disse forudsætninger så det sikres, at miljøpåvirkningen fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

I alle stalde med gyllesystem er der valgt fleksgruppen "Alle kvæg" under dyretype og i alle dybstrøelsesstalde er der valgt fleksgruppen " Alle kvæg, Heste, Får og Geder". Der kan derfor på produktionsarealet frit skiftes mellem de anførte dyregrupper.

Foder

Opbevaring af foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Etablering og drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten er der angivet oplysninger om gødningslagre og gødningstyper.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne. Der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. Esbjerg Kommune har derfor i forbindelse med miljøtilsyn mulighed for at følge op på, at opbevaringskapaciteten er

tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Spildevand/restvand

Ansøger har redegjort for afløbsforhold i miljøkonsekvensrapporten.

Det fremgår her at tagvand fra malkestalden nedsives på stedet (der er tidligere opnået nedsivningstilladelse hertil) og at der ikke endnu er taget stilling til hvor tagvand fra den nye kostald ledes hen.

Både for nedsivning i faskine og udledning til vandløb gælder at der skal opnås tilladelse. Der stilles derfor vilkår om at der skal indsendes ansøgning om afledning af tagvand, inden byggeriet etableres.

Det vurderes at, den samlede håndtering af spildevand, med de stillede vilkår, sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Da der sker nybyggeri, stilles der vilkår om, at der skal indsendes en afløbsplan, der beskriver afløbsforholdene fra dette, når byggeriet er etableret.

Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav og planmæssige forhold

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 2.

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

Esbjerg Kommune har gennemgået ansøgers oplysninger og er enig med ansøger.

Kort 2. Husdyrbrugets beliggenhed

Afstandskrav i § 8 i husdyrbrugloven (afstande til naboskel, vandløb, søer, boringer, vej og egen beboelse) overholdes for så vidt angår alle afstandskrav undtagen afstandskravet til skel. Der er derfor søgt dispensation fra afstandskrav til skel.

Dispensation for afstandskrav til naboskel

I forbindelse med udvidelsen bygges bl.a. en ny kostald. Med den ansøgte placering af kostalden kan husdyrbruglovens afstandskrav på 30 m til naboskel ikke overholdes. Kostalden ønskes placeret 25 m fra naboskel.

Begrundelse

Ansøger begrundet ønsket om dispensation med, at der søges om dispensation til afstandskravet på 30 m til naboskel, da den nye kostald opføres ca. 25 m fra naboskel mod syd. Staldens placering er begrænset af eksisterende bygninger mod nord og vandløb mod syd og vest. Afstandskravene til vandløb er overholdt.

Samtidig er placeringen begrænset af lugtgenekrav i forhold til byzone mod øst og ammoniakkrav til mose sydvest. Landskabsmæssigt vurderes det, at den vil påvirke landskabet mindst muligt, når den ligger bagved og i tilknytning til eksisterende bygninger.

Vurdering

Esbjerg Kommune vurderer at det er korrekt at kostalden ikke vil kunne placeres andre steder på ejendommen uden at andre beskyttelseshensyn, herunder lugtgenekriterier eller depositionskrav til natur, tilsidesættes. Samlet set vurderes det at kostalden ikke kan placeres andre steder. Det bemærkes desuden at matriklen på den modsatte side af skellet er en ubebygget markmatrikel.

Samlet set vurderes det at der kan meddeles dispensation.

Vilkår

Det fremgår af § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven at kommunen i forbindelse med dispensation skal forholde sig til vilkår som sikrer, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener. I den konkrete sag stilles der ikke konkrete vilkår, med hensyn til matriklen mod syd.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående beskrivelse og de stillede vilkår vurderer Esbjerg Kommune, at den ansøgte placering ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne og at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til naboskel, jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. De fastsatte vilkår i godkendelsen vurderes at være tilstrækkelige til at sikre, at der ikke opstår væsentlige gener med den ansøgte dispensation.

Landskab og kulturmiljø

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af landskabet.

Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering. I forbindelse med vurderingen skal der foretages en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Placering og erhvervsmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

Med hensyn til den nye gyllebeholder vurderes det at der er et reelt behov for at etablere den nye gyllebeholder, da der er et forøget kapacitetsbehov.

Med hensyn til de nye bygninger vurderes det at der er et reelt behov for at etablere nye bygninger, da der på ejendommen ikke er eksisterende bygninger, der med fordel kan renoveres og indrettes til formålet.

Produktionsarealet udvides ved det ansøgte projekt fra 1.588 m² til 4.925 m² i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, og et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 0,72 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 3 ha.

Udover ansøgte ejendom drives der ikke øvrige ejendomme med produktionsbygninger.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg mv.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Landskabelige hensyn og vurdering:

I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 1. De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet herunder.

Det ansøgte vurderes at have en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet anlæggene opføres i nærheden af det bevoksningsløse og meget uforstyrrede marsklandskab vest og nord for ejendommen.

Da de nye bygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og arkitektur og materiale- og farvevalg tilgodeser landskabet og der sikres understøttende beplantning, vurderes det, at det ansøgte projekt, på vilkår, er foreneligt med de landskabelige hensyn på stedet.

Esbjerg Kommune vurderer, at det ansøgte byggeri på trods af områdets sårbarhed, kan indpasses så de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne

Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter

Der sker en ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og lagre af husdyrgødning, som kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt et beskyttelsesniveau for hvor meget ammoniak der må udledes til naturområder (kategori 1-3 natur). Ifølge klagenævnets praksis er dette beskyttelsesniveau tilstrækkeligt til at sikre beskyttelsen af omkringliggende naturområder³.

Der skal også foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke internationale naturområder eller yngle og rasteområder for bilag IV-arter⁴.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af naturområder. Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering. Esbjerg Kommune har desuden gennemgået beregningerne i it-ansøgningen. Hvor det er vurderet at være relevant, har Esbjerg Kommune suppleret beregningerne med nye punkter eller korrigeret oplysninger om kumulation eller angivelse af ruheder.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges fra 2.070,4 kg NH₃/år til 5.431,6 kg NH₃/år.

Naturområder omkring husdyrbruget

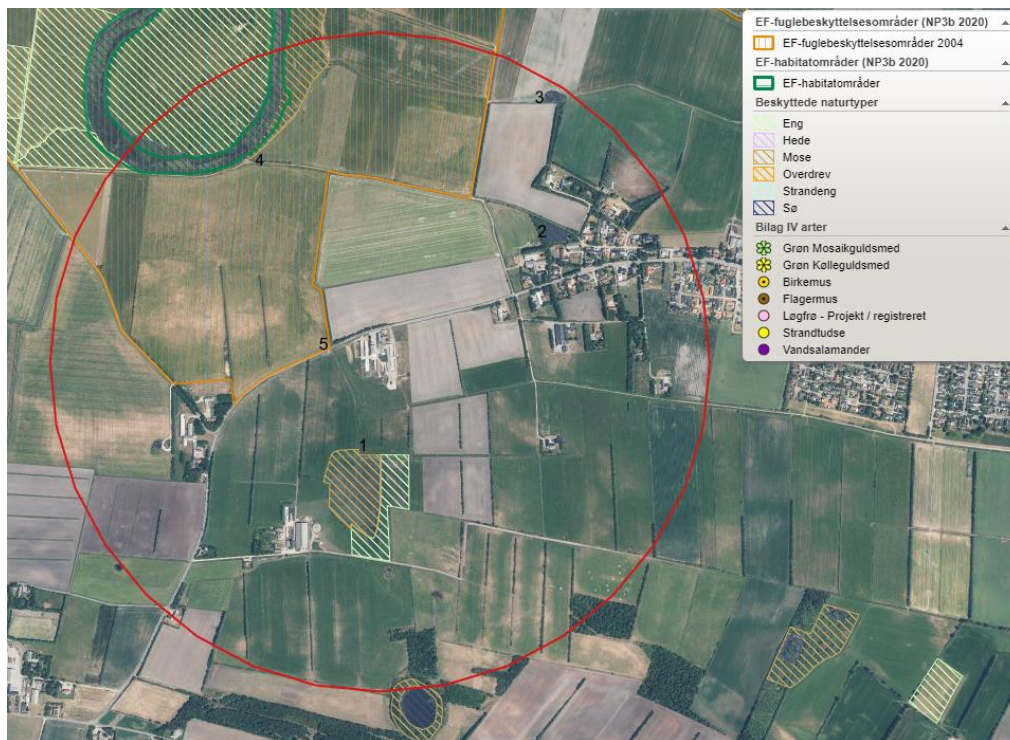
---

³ For eksempel MNK-132-00091 og MKN-132-00109

⁴ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Der ligger flere beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Repræsentative naturområder og øvrige beskyttelsesinteresser ses på nedenstående kort. De enkelte naturområder er nummereret med et tal.

Kort 3: Anlægget med nummererede naturpunkter. Cirklen viser den afstand der er beregnet til.

I tabel 1 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af relevante data.

Kategori natur						
Naturpunkt	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Naturkategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau	
1	Mose	1,0	1,3	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
2	Sø	0,3	0,5	-	Ej relevant	-
3	Sø	0,1	0,2	-	Ej relevant	-
4	Mose	0,1	0,2	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
Bilag IV arter						
Naturpunkt / art	Merbelastning	Totalbelastning	Note			

	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)	
-	-	-	Der er ingen kendte populationer omkring anlægget.
Internationale naturbeskyttelsesområder			
Navn/nr på int. naturområde	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note
Habitatområde nr. 78 – Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde	0,1	0,2	Nr. 4 på kortet
EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 51 - Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb	2,5	4,4	Nr. 5 på kortet

Tabel 1. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

Beskyttelsesniveau for kategori 1-3 natur

Som det fremgår af tabellen herover, er beskyttelsesniveauet for kategori 1-3 natur overholdt.

Naturområder der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-3

Husdyrbruglovens kategori 1-3 omfatter langt de fleste beskyttede naturområder. Dog er moser, som ligger i Natura 2000, samt enge, søer og strandenge ikke omfattet. Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er nogen af de nævnte lokaliteter, der modtager belastninger i en størrelsesorden, der vil føre til tilstandsændring.

Bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Ifølge klagenævnspraksis skal påvirkningen af bilag IV-arter vurderes ud fra anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Ud fra det konkrete og generelle kendskab til bilag IV arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der i lokalområdet kan forekomme følgende bilag IV-arter: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, troid-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

På baggrund af kommunens konkrete viden om de enkelte arters yngle- og rasteområder samt den generelle viden om, hvor arterne findes og hvilke aktiviteter, der kan komme i konflikt med hensynet til deres beskyttelse jf. DMUs Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵, vurderes det, at yngle- eller rastesteder for

⁵ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵ – til brug i administration og planlægning og Del 2 – Odder og flagermus nr. 603 fra 2024.

bilag IV arterne omkring anlægget ikke påvirkes i en grad, der kan forventes at tilsidesætte beskyttelsen af disse, da anlægget ikke direkte eller indirekte via kvælstofdepositionen fra anlægget vil kunne påvirke yngle- og rasteområder væsentligt. I vurdering er der med hensyn til flagermus, lagt særligt vægt på at det ansøgte ikke omfatter at gamle træer fældes, eller at eksisterende bygninger rives ned.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Jævnfør habitatdirektivet er der pligt til at vurdere påvirkningen af internationale naturbeskyttelsesområder. Afgørelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

I den konkrete sag er beskyttelsesniveauet overholdt og der er ikke særlige forhold, som skulle betinge en afvigelse herfra.

Der er foretaget beregninger af depositionen på N2000 områder omkring anlægget. Den forholdsvis store belastning der angives til fuglebeskyttelsesområde, er alene til områder der udgøres af marker i almindelige omdrift.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at afgørelsen ikke vil tilsidesætte beskyttelsen af omgivende lokale, regionale eller internationale naturområder eller beskyttede arter og at der derfor ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofemissionen fra anlægget.

Lugt

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om.

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveau for lugt

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. For eksempel vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder.

Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. Hvis der i ansøgningen er flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt, beregner ansøgningsystemet en vægtes gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår lugtberegningerne og det er vurderet, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået lugtberegningerne.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er udpeget som Øster Vedsted Vej 144. Nærmeste samlede bebyggelse er også Øster Vedsted Vej 144 (dvs. den vestlige ende af Øster Vedsted), mens nærmeste byzone er Øster Vedsted. Esbjerg Kommuner vurderer, at udpegningerne er korrekte. Der vurderes også at være angivet korrekte oplysninger om andre husdyrbrug (kumulation).

Esbjerg Kommune er derfor enig med ansøger i, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, og at husdyrbruget derfor ikke forventes at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. Samtidig stilles der vilkår om, at der skal opretholdes en god staldhygiejne, da dette er en forudsætning for de beregnede geneafstande.

Lugt fra gyllebeholdere og håndtering af gødning

Der kan opstå lugtgener i forbindelse med omrøring og pumpning af gylle og når der håndteres fast husdyrgødning.

I miljøkonsekvensrapporten er gødningshåndteringen beskrevet.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af bedriften.

Transporter

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår til hvilke af ejendommens adgangsveje, der skal anvendes ved transport til og fra bedriften og at til- og frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet antal transportere i nudrift og ansgt drift. Der er også en beskrivelse af til- og frakørselsforhold.

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 1068 til ca. 1843 dvs. en stigning på 775 transportere (72 %). Stigningen skyldes primært en større husdyrgødningsproduktion og et større foderbehov.

Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af bedriften der kan blive generet af støj fra til- og frakørsler til ejendommen.

Rystelser

På et husdyrbrug er det primært transporter der kan give anledning til rystelser. I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet rystelser.

Esbjerg Kommune er enig med ansøger i, at rystelser i forbindelse med driften af husdyrbruget ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjkilder på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, ventilation, ensilering, foderblanding, intern transporter, korntørring og lignende.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet de forskellige støjkilder på husdyrbruget, med angivelse af hvornår og hvor længe støjkilderne er i drift.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i afgørelse nr. 18/05004 vurderet, at det i sager efter husdyrbrugloven som udgangspunkt vil være tilstrækkeligt at fastsætte støjvilkår med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, idet afstanden til nærmeste naboer oftest vil betyde, at støjgrænserne netop må forventes at kunne overholdes. Det vil således typisk ikke være nødvendigt at foretage støjberregninger eller støjmålinger udført som "Miljømåling - ekstern støj" ved vurdering af støjgener fra et husdyrbrugs almindelige drift.

Esbjerg Kommune finder det sandsynligt, at støjgrænserne vil kunne overholdes med den planlagte drift, da der i ansøgningen ikke er konkrete forhold eller særlige problemstillinger der gør, at afstanden til naboer ikke i sig selv skulle medføre, at støjgrænserne må forventes overholdt.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for støvgener.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at husdyrbruget kan drives uden at medføre væsentlige støvgener. I vurderingen er der lagt vægt på afstanden til naboer og transportvejenes placering.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for bekæmpelsen af fluer og skadedyr.

Esbjerg Kommuner vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles der samtidig vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr. Desuden stilles der et generelt vilkår om, at husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Lys

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for belysning.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Der henvises endvidere til afsnittet om landskab, hvor der også stilles regulerende vilkår omkring lys.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ansøger har redegjort for forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger i miljøkonsekvensrapporten.

Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering med følgende: Ifølge gældende regler skal gyllebeholdere hvert 10. år kontrolleres af en autoriseret kontrollant. Reglerne om beholderkontrol er med til at sikre, at der med faste intervaller foretages en vurdering af gyllebeholderens styrke og tæthed, for at minimere risikoen for uheld.

Den nye gyllebeholder etableres i en afstand af ca. 102 m fra vandløb.

De to eksisterende beholdere ligger henholdsvis 80 og 115 meter fra vandløb.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren. Der er derfor krav om alarm på den ene beholder.

Beholdere der samtidig er beliggende i et risikoområde, skal desuden have etableret en beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del

af beholderens indhold, der er beliggende over terræn. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet.

Terrænet hælder ikke mere end 6 grader og der er derfor ikke særlige krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen om krav til sikring af gyllebeholdere.

Ansøger har oplyst, at ved et eventuelt gylleudslip vil gylle løbe vest og syd. Ved gylleudslip vil der enten blive kørt jord eller halmballer ud, for at spærre, eller der vil blive gravet en rende. Der tilkaldes hjælp fra slamsuger eller biogas.

Esbjerg Kommune tilføjer her til, at der selvfølgelig også er pligt til at tilkalde myndighederne (Beredskabet) i tilfælde af udslip.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

For at imødegå uheld, stilles der til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Esbjerg Kommune mener også, at der på et husdyrbrug af denne størrelse, bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommene, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

For at minimere uheld ved ophør af driften af husdyrproduktionen, stilles der vilkår om tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.m. samt bortskaffelse af affald.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Ressourcer, affald og døde dyr

Ressourcer

Husdyrbrugets brug af ressourcer er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at husdyrbrugets drift ikke adskiller sig væsentlig fra lignende bedrifter, og at der ikke forekommer særligt ressourceforbrugende aktiviteter på ejendommen. Ressourceforbruget forventes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Olietanke er omfattet i olietankbekendtgørelsen⁶ og der stilles ikke særskilte vilkår hertil.

---

⁶ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af de forskellige affaldsfraktioner er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Affaldet skal kildesorteres, og genbrugeligt affald må således ikke bortskaffes sammen med f.eks. forbrændingseget affald.

På baggrund af beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Esbjerg Kommune, at affald ikke vil have en væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet hvis affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes affaldsregulativer (husholdningsaffald/erhvervsaffald).

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalieaffald.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁷.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emission fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at BAT emissionsniveauet er ikke umiddelbart er overholdt. Konkret kan BAT dog anses for overholdt, grundet proportionalitet.

Esbjerg Kommune har gennemgået beregningerne og vurderer, at det er de korrekte forudsætninger der ligger til grund for beregningerne. Esbjerg Kommune er således enig med ansøger i, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgning anvendes følgende virkemidler:

- Fast drænet gulv
- Dybstrøelse

Der stilles vilkår der fastholder de valgte staldsystemer.

I den konkrete sag mangler der 22 kg N i at overholde BAT. Det vurderes henset til proportionalitet, at dette kan tillades.

⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring af døde produktionsdyr

Ansøger oplyser følgende med hensyn til proportionalitet og fra valg af teknologi:

Malkestalden bygges om til senge og spaltegulv. Dette areal er 82 m². På grund af den eksisterende malkegrav, giver det god mening at anvende graven til gyllekanal i stedet for at fylde graven op med beton. Samtidig nedlægges 286 m² sengestald med spalter i samme bygning. Samlet sker der altså en reduktion på 268-82=186 m² sengestald med spalter i bygningen. Dermed vurderer vi, at det nye areal med spaltegulv er en meget lille ændring, der ikke kan bære ekstra investeringer for at overholde BAT.

Rent praktisk vil det være at håndtere et lille areal med fast drænet, der skal skræbes 12 gange i døgnet.

Alternativt kan BAT overholdes ved at etablere en teltoverdækning. Teltoverdækning er oftest en teknologi, der er for dyr til at være BAT.

For at en teknologi er BAT må den max koste 100 kr. pr kg NH₃ den reducerer. Hvis vi antager at en overdækning koster 50kr pr m³ gyllebeholder, så er prisen 50 kr x 1500 m³ = 75.000 kr. Hvis vi antager en levetid på 10 år, så er det 7500 kr pr år (plus udgifter til montering og evt. finansiering). En overdækning vil have en effekt på 134 kgx50%= 67 kg, og må altså maksimalt koste 67x100=6700 kr., hvilket er overskredet.

I den konkrete sag mangler der at blive reduceret 22 kg NH₃. Det vurderes ikke at der er BAT-teknologier, der koster under 22x100=2200 kr. pr år.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter.

Alternative muligheder

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse af den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet herunder navnlig i forhold til:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Offentliggørelse og høring

Forudgående inddragelse af offentligheden

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx den 12. juni 2024.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til ansøgningen, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring af udkast til afgørelse

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der ikke kommet bemærkninger.

Bilag 1: Landskabsanalyse

Landskab og erhvervmæssig nødvendighed

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug fremgår det, at det påhviler kommunen at varetage hensynet til de landskabelige værdier.

Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Projektbeskrivelse

Ved det ansøgte sker der flere mindre ændringer af eksisterende bygninger, herunder indvendigt, hvor den visuelle påvirkning af omgivelserne, er ubetydelig.

Desuden forlænges eksisterende plansiloer. Da plansiloerne er placeret inde og imellem de eksisterende bygninger, vurderes det at den landskabelige påvirkning af omgivelserne, ved forlængelsen af plansiloerne, er meget lille og ubetydelig.

Derudover etableres der ny kostald syd for eksisterende bygninger og gyllebeholder mod øst. Størrelse, dimensioner, farver etc. fremgår af nedenstående tabel.

Ansøger oplyser følgende om materiale og farvevalg:

	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Kostald	104x39 m 4.056 m ²	12 m	20°	Gavle og sider mørkeblå, med gardiner, gråt bølgecementtag.	Køer
Malkestald	750 m ²	7,3 m	20°	Røde eller mørkegrå gavle og sider, gardiner, gråt bølgecementtag.	Malkning Malkestalden er tidligere anmeldt og godkendes derfor som sådan ikke i nærværende godkendelse.
Gyllebeholder	1.131 m ²	12 m	-	Betonelementer Eventuelt grå teltoverdækning	Gylle

Det ansøgte er i byggestil og materialer identisk med de eksisterende bygninger på ejendommen. Gyllebeholderen vil måske blive forsynet med teltoverdækning, hvorfor der i den landskabelige vurdering er taget hensyn hertil.

Placering og erhvervmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

Med hensyn til den nye gyllebeholder vurderes det at der er et reelt behov for at etablere den nye gyllebeholder, da der er et forøget kapacitetsbehov.

Med hensyn til de nye bygninger vurderes det at der er et reelt behov for at etablere nye bygninger, da der på ejendommen ikke er eksisterende bygninger, der med fordel kan renoveres og indrettes til formålet.

Produktionsarealet udvides ved det ansøgte projekt fra 1.588 m² til 4.925 m² i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, og et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 0,72 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 3 ha.

Udover ansøgte ejendom drives der ikke øvrige ejendomme med produktionsbygninger.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg mv.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "40-070-170 - Landområde Øster Vedsted syd" i Esbjerg Kommuneplan 2022-2034.

Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende.

Bindinger

Det ansøgte ligger indenfor følgende arealbindinger:

- KP 22-34 Landskabskarakterområder (Marsken 561.22)
- KP 22-34 Større sammenhængende landskaber
- KP 22-34 Større uforstyrrede landskaber
- KP 22-34 Værdifuldt Landskab
- KP 22-34 Værdifuldt Kulturmiljø

Landskabskarakterområde

Husdyrbruget er beliggende inden for landskabskarakterområde nr. 561.22 - Marsken. Indenfor landskabskarakterområderne skal landskabets karakter understøttes og udvikles. Særlige natur- og kulturhistoriske værdier skal søges bevaret.

Karakterområdet er særligt karakteristisk pga. det flade terræn, der stort set er friholdt for bebyggelse og beplantning. Derudover er den tydelige sammenhæng mellem det naturgeografiske udgangspunkt og den kulturhistoriske udnyttelse af området helt unik.

Værdifulde landskaber

De værdifulde landskaber udgør de mest sårbare og unikke landskaber i kommunen og er landskaber, der i særlig grad skal beskyttes og bevares.

De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for alt byggeri og anlæg. Undtagelsen er byggeri og anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af en landbrugs- eller skovbrugsejendom idet de primære erhverv har en særstatus i det åbne land. Barmarksprojekter og ikke erhvervsmæssigt nødvendige udvidelser af eksisterende ejendomme kan ikke ske inden for de værdifulde landskaber.

Nødvendigt byggeri og anlæg skal tilpasses landskabet ved placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning samt belysning. Tekniske anlæg skal indpasses bedst muligt i terrænet og vigtige ind- og udsigtskiler skal friholdes. Tilpasning skal ske med udgangspunkt i landskabskarakterkortlægningen og særligt de sårbarheder, der er beskrevet i analysen. Karakterkortlægningen er udarbejdet ud fra en fast metode. Ved at tage udgangspunkt i karakterkortlægningen sikres det, at vilkår og krav om tilpasning stilles på et ensartet grundlag på tværs af kommunen.

Større sammenhængende landskaber

Større sammenhængende landskaber er landskaber, der grundet geologiske dannelser, arealanvendelsesmæssige forhold og/eller oplevelsesmæssige forhold indgår i værdifulde sammenhænge.

Byggeri og anlæg herunder store husdyrbrug, der ikke kan placeres uden for de større sammenhængende landskaber, skal søges placeret og tilpasset, så de ikke ødelægger muligheden for at opleve de store sammenhængende landskaber. Særligt omkring ådalene skal der være fokus på, at byggeri kan skabe barrierer, der spærrer for visuelle sammenhænge. Ved tilpasning forstås placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning samt belysning. Tilpasning skal ske med udgangspunkt i landskabskarakterkortlægningen og særligt de sårbarheder, der er beskrevet i analysen.

Større uforstyrret landskab

De større uforstyrrede landskaber udgør de visuelt mest uberørte dele af det åbne land

Det åbne land præges mange steder af store trafik anlæg, master, vindmøller eller store produktionsanlæg. Der er få steder tilbage, hvor det er muligt at opleve et uforstyrret landskab uden dominerende anlæg og aktiviteter. Det er vigtigt at sikre, at der ikke sker unødige indgreb i de tilbageværende større uforstyrrede landskaber.

Større uforstyrrede landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og anlæg. Undtagelsesvist kan større byggeri og anlæg tillades, hvis de er placeret og udformet, så de i mindst mulig grad påvirker det omkringliggende landskab. Tilpasning skal i så fald ske under hensyntagen til landskabskarakterkortlægningen og de der i beskrevne sårbarheder.

Værdifuldt Kulturmiljø

Et kulturmiljø er et geografisk afgrænset område, der ved sin fremtræden afspejler væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling. Et værdifuldt kulturmiljø rummer en bærende kulturhistorisk fortælling som udgøres af en bebygget struktur.

Husdyrbruget på Øster Vedsted Vej 141 er beliggende indenfor kulturmiljøområde nr. 18.1 "Øster Vedsted". Heraf fremgår det, at Øster Vedsted er en rækkelandsby med gårde fra 1500-tallet. I den vestlige ende af Øster Vedsted ligger den oprindelige landsby, hvor vejstrukturen stadig er bevaret. Den vestlige del af landsbyen er

sårbar overfor randbebyggelse.

Topografi

Det ansøgte er beliggende i kote 4 i marsken/hedesletten. Terrænet opleves som fladt, men er svagt faldende fra Øster Vedsted mod nord og vest. Nord for Øster Vedsted ligger marsken og syd for er terrænet også lavere liggende inden det igen hæver sig op mod Toftlund Bakkeø.

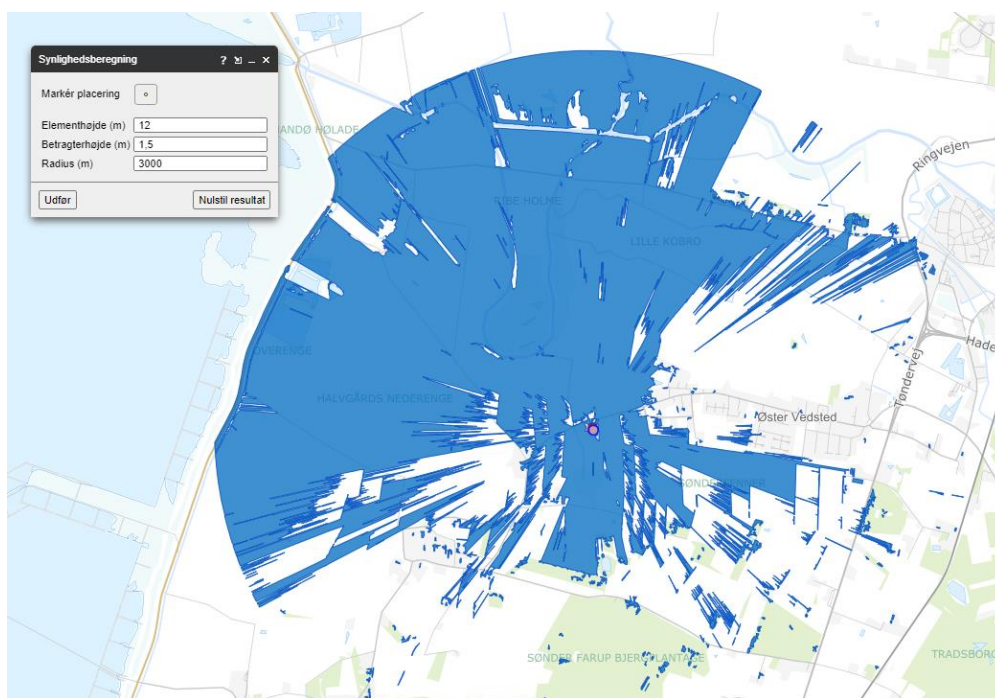
Bebyggelsen i området er centreret om landsbyerne Øster Vedsted og Sønder Farup. Mellem de to landsbyer ligger der spredt tre større gårdanlæg, hvor af Øster Vedsted Vej 141 er den ene.

Det vurderes at der med udvidelsen ikke ændres væsentligt på bygningsstrukturen i området.

Synlighedsberegning:

Esbjerg Kommune har vha. af et værktøj baseret på Danmarks højdemodel foretaget beregninger, der illustrer hvor synligt den ansøgte stald er i landskabet inden for en radius af 3 km, se kort 4. Værktøjet beregner synligheden af et punkt med en angivet specifik højde.

Beregningen viser, at det ansøgte byggeri er synligt i marskområdet mod nord. Byggeriet er i mindre grad synligt mod syd. Der er indsigt til det ansøgte fra den vestlige ende af Øster Vedsted.

Kort 4: synlighed af det ansøgte

Bevoksning

Bevoksningen i området er sparsom og hegnene er transparente. Der er særlig indsigt til det ansøgte fra Ribe Marsken og Øster Vedsted Vej.

Bevoksningen i området er overvejende NS orienterede læhegn. Grundet de stedlige vækstforhold er hegnene i området langsomt voksende.

Læhegnenes beskaffenhed er varierende som følge af den vindpåvirkning, der er i det vestligste Jylland. Strukturen i beplantningen er desuden sådan, at gårdanlægene er omkranset af beplantning, der historisk har haft til hensigt at skærme for vestenvinden.

Når man færdes langs primært Øster Vedsted Vej vil der med de nuværende bevoksningsforhold være indsigt til bygningsmassen herunder de nye bygninger.

Etablering af levende hegn bør understøtte den eksisterende struktur.

Hvis de stedlige bevoksninger og læhegn bevares og der etableres læhegn vest for husdyrbruget vil bevoksningsstrukturen i området være intakt og indsigten til ejendommen og de nye bygninger blive begrænset mest muligt. Beplantningen vil grundet bygningernes højde ikke kunne sløre det ansøgte helt, men vil kunne bløde det visuelle indtryk af anlægget op.

På kortet herunder ses hvordan beplantning ser ud. Grøne linjer angiver nye 3-rækkede læhegn og blå linjer angiver eksisterende hegn der skal bevares.

Kort 5: beplantning

Bebyggelse

Bebyggelsen i området består af landsbybebyggelser og forholdsvis få spredte gårdanlæg langs vejene i det åbne land.

Det ansøgte er et af de gårdanlæg der ligger spredt i det åbne land. Ved det ansøgte vil, anlægget komme til at være et af de største i området. Det vurderes dog, at udbygningen af gårdanlægget, ikke vil ændre ved bebyggelsesstrukturen i området.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Ansøgers ejendom er beliggende ved Øster Vedsted Vej. Grundet den ringe beplantning, er der indsigt til det ansøgte fra vejen.

Derudover er landskabet, særligt i nord og vestlig retning, helt frit for tekniske anlæg og infrastruktur.

Lokalt omkring ansøgers ejendom findes der dog et par større gårdanlæg, herunder Sdr Farup Vej 2 og 9. Derudover findes der et par større gårdanlæg inde i landsbyen sønder Farup.

Ved at placere det nye byggeri sammen med de eksisterende bygninger, vurderes det at der ikke ændres ved opfattelsen af de vigtige bevaringsværdier forbundet med det bygningsløse marsklandskab.

Kulturforhold

Husdyrbruget på Øster Vedsted Vej 141 er beliggende indenfor kulturmiljøområde nr. 18.1 "Øster Vedsted". Heraf fremgår det, at Øster Vedsted er en række-landsby med gårde fra 1500-tallet. I den vestlige ende af Øster Vedsted ligger den oprindelige landsby, hvor vejstrukturen stadig er bevaret. Den vestlige del af landsbyen er sårbar overfor randbebyggelse. Det vurderes at det ansøgte, da det er tydeligt adskilt fra Øster Vedsted by, ikke i væsentlig grad påvirker oplevelsen af Øster Vedsted by som række-landsby.

Udover kulturforholdene forbundet med Øster Vedsted by er der hverken beskyttede sten- og jorddige, fortidsminder eller fredninger omkring anlægget.

Det ansøgte projekt vurderes ikke at påvirke de stedlige kulturforhold væsentligt.

Sårbarhed

I området ved Øster Vedsted Vej 141 er landskabet sårbart overfor tekniske anlæg og større landbrugsbyggeri, der i kraft af dets placering er blottet ud mod det åbne land og dermed forringer oplevelsen af det bevoksningsløse og meget uforstyrrede marsklandskab mod nord og vest.

Byggeri og anlæg skal derfor tilpasses landskabet ved indplacering, arkitektur, materiale- og eller farvevalg, belysning, beplantning mv.

Da det ansøgte placeres syd og øst for det eksisterende anlæg og dermed også væk fra de særligt følsomme marskområder mod nord og vest, vurderes at det ansøgte med hensyn til placering er bedst muligt.

Der stilles vilkår der sikrer farve- og materialevalg, så der sikres et roligt byggeri, der ikke vil virke dominerende i landskabet.

Desuden stilles der krav om slørende beplantning jf. afsnittet om bevoksning.

Slutteligt stilles der vilkår der sikrer, at lyspåvirkningen af det omgivende landskab, bliver så lille som mulig.

Konklusion

Det ansøgte vurderes at have en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet anlæggene opføres i nærheden af det bevoksningsløse og meget uforstyrrede marsklandskab vest og nord for ejendommen.

Da de nye bygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og arkitektur og materiale- og farvevalg tilgodeser landskabet og der sikres understøttende beplantning, vurderes det, at det ansøgte projekt, på vilkår, er foreneligt med de landskabelige hensyn på stedet.

Esbjerg Kommune vurderer, at det ansøgte byggeri på trods af områdets sårbarhed, kan indpasses så de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.

Vilkår til ansøgte

Stalde:

- Kostaldens gavle og sider skal opføres med afdæmpede mørke farver (f.eks. mørkeblå). Der må ikke anvendes blanke eller reflekterende materialer. Tag skal være grå bølgecement tagplader. Samlet højde op til 12 m.
- Eventuel teltoverdækning af gyllebeholder skal være grå og den samlede højde (inklusive eventuel teltoverdækning) må ikke overstige 12 m.

Lys:

- Der må i de nye stalde ikke være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanten, og kun i begrænset omfang gennem øvrigt tagareal.
- Lyskilderne i de nye stalde skal rettes nedad og afskærmes, så der ikke sker væsentlig lyspåvirkning af landskabet.

Beplantning ved nybyggeri:

- Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker levende hegn, som anført med grøn streg på kort 5. Hegnet skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en iblandet andel af hvidpilen *Salix alba Saba* på minimum 20 %.
- Eksisterende beplantning (blå streg jf. kort 5) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes.
- Alle træer og buske skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor ny stald eller gyllebeholder etableres.
- Der skal holdes 10 meters afstand fra vandløb til levende hegn af hensyn til senere vedligehold af vandløbet.

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk

Miljøkonsekvensrapport og ansøgning efter § 16a

Øster Vedsted Vej 141, 6760 Ribe
Ny kostald og gyllebeholder mm.

Datablad

Ansøger og ejer	Jan Jetze de Vries Øster Vedsted Vej 141 6760 Ribe
	Kontaktperson på miljø sagen: Jan Jetze de Vries Mobil: 40502577 Mail: janjetze@gmail.com
Husdyrbrugets adresse	Øster Vedsted Vej 141, 6760 Ribe
CVR-nummer	42047023
CHR-nummer	47198
Kommune	Esbjerg Kommune
Ejendomsnummer BFE	9696891
Matrikel-nr.	4i - Ø. Vedsted By, Ribe
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Evt. solceller på tag af malkestald
Ansøgningskema	243577
Konsulent	Velas I/S Birgitte Madsen bima@velas.dk, 50801502 Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg
Ansøgning indsendt	8. maj 2024

Forord

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport. Den indeholder en beskrivelse af det ansøgte projekt og en vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte kan medføre.

Rapporten udgør en del af grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse af ejendommen.

Det ansøgte projekt omfatter:

- Ny kostald syd for de eksisterende bygninger
- Ny gyllebeholder
- Der opstilles kalvehytter
- Der indrettes et areal med dybstrøelse i laden
- Der bygges ny malkestald – denne er godkendt men endnu ikke opført
- Plansiloer forlænges
- I den eksisterende kostald ændres malkestalden til sengestald m spaltes, men samtidig tages den østlige side af stalden ud af drift, så dyrenes samlede opholdsareal i stalden reduceres
- I tilbygning syd for laden indrettes kalvebokse
- Der etableres drivgange til den nye malkestald

Datablad	2
Forord	3
1. Ikke-teknisk resume	6
2. Husdyrbruget og det ansøgte	8
2.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	8
2.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	10
2.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	10
2.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed</i>	11
2.4.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	11
2.5 <i>Ammoniakemission</i>	12
2.5.1 <i>Naturpunkter</i>	12
2.6 <i>Lugtmission</i>	15
2.6.1 <i>Kumulation til naboer</i>	15
2.7 <i>Øvrige emissioner og gener</i>	15
2.7.1 <i>Støj</i>	16
2.7.2 <i>Støv</i>	16
2.7.3 <i>Lys</i>	16
2.7.4 <i>Skadedyr</i>	17
2.7.5 <i>Transporter</i>	17
2.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	17
2.8.1 <i>Døde dyr</i>	17
2.8.2 <i>Affald</i>	17
2.8.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	18
2.8.4 <i>Energiforbrug (brugen af naturressourcer)</i>	18
2.8.5 <i>Vandforbrug</i>	19
2.8.6 <i>Restvand</i>	19
2.9 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	20
2.10 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	20
3. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	21
3.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter</i>	21
3.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	23
3.3 <i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	23
3.4 <i>Lugtgener for omboende</i>	24

3.5	<i>Støjgener</i>	24
3.6	<i>Støvgener</i>	24
3.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	25
3.8	<i>Skadedyr</i>	25
3.9	<i>Transporter</i>	25
3.10	<i>Energi</i>	26
3.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	26
3.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	27
3.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	27
3.14	<i>Driftsforstyrrelser og uheld</i>	27
3.15	<i>Management og egenkontrol</i>	28
3.16	<i>Alternative løsninger</i>	28
3.17	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	29
4.	Konklusion	29
5.	Bilag	30

1. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Ejendommen er en kvægejendom med malkekvæg. Størrelsen af det nuværende dyrehold reguleres af en anmeldelse fra 2012, hvorefter det tilladte dyrehold var 150 køer, 113 kvier, 25 kviekalve og 75 tyrekalve.

Der foretages nu følgende ændringer af anlægget:

- Ny kostald syd for de eksisterende bygninger
- Ny gyllebeholder øst for ny malkestald
- Der opstilles kalvehytter
- Der indrettes et areal med dybstrøelse i laden
- Der bygges ny malkestald – denne er godkendt men endnu ikke opført
- Plansiloer forlænges
- I den eksisterende kostald ændres malkestalden til sengestald m spaltes, men samtidig tages den østlige side af stalden ud af drift, så dyrenes samlede opholdsareal i stalden reduceres
- I tilbygning syd for laden indrettes kalvebokse
- Der etableres drivgange til den nye malkestald

I første omgang udvides dyreholdet til ca. 230 køer og der opføres ny malkestald og gyllebeholder.

I anden omgang udvides dyreholdet til ca. 400 køer og der bygges ny kostald.

Før 1/8 2017 blev lugt og ammoniak beregnet ud fra dyreholdet. Efter 1/8 2017 beregnes lugt og ammoniak ud fra produktionsarealet, som er det staldareal dyrene har adgang til, samt areal af gødningslagre. De bygningsmæssige ændringer i dette projekt betyder, at produktionsarealet i staldene øges fra 1588 m² i nudrift til 4925 m² i ansøgt drift. Overfladeareal af gødningslagre stiger fra 808 m² til 1939 m².

Da ejendommens samlede emission af ammoniak er over 3500 kg, skal projektet godkendes efter §16a i Husdyrbrugloven.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Beregninger viser, at projektet medfører øget lugtemission fra 20.644 OU til 64.025 OU. Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. For at minimere lugtgener holdes ejendommen ryddelig i forhold til foderrester og husdyrgødning. Dette reducerer også risikoen for fluer og rotter.

Landskab

Den nye kostald placeres syd for de eksisterende bygninger og vurderes ikke at være meget synlig for omkringboende og forbigående. Malkestald og gyllebeholder placeres øst for den eksisterende kostald, og vil kunne ses fra vejen. De placeres dog i tæt på de eksisterende bygninger, så landskabsoplevelsen påvirkes mindst muligt. I afsnit 3.1 redegøres yderligere for placering. For langt de fleste omkringboende gælder, at der vil være beplantning mellem deres bolig og ejendommen.

Påvirkning af natur

Det ansøgte projekt medfører en stigning af ammoniakemissionen fra ejendommen fra 2070 kg til 5432 kg. I lovgivningen er naturen delt op i tre kategorier, med hver deres beskyttelsesniveau. Beregningerne viser, at de tre beskyttelsesniveauer er overholdt (se afsnit 2.5.1). For at minimere

ammoniakemissionen er de nye staldafsnit indrettet med staldsystemer med lave ammoniakemissioner.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik. I forhold til at begrænse ammoniakfordampningen er dette i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. For det konkrete projekt er der krav om, at der højst må udledes 5409 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gylleforsuring e.l. I det konkrete projekt er de nye staldafsnit hovedsageligt indrettet med gulvtyper, der lever op til BAT. Dog bliver malkestalden ændret til spaltegulv, som ikke lever op til BAT. Der er redegjort nærmere for BAT i afsnit 2.9.

2. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, samt placering i forhold til omgivelserne.

Der redegøres for ammoniak- og lugtemissionen, samt for øvrige områder, hvor husdyrbruget kan belaste omgivelserne f.eks. støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourceforbrug.

I kapitel 3 vurderes husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne.

2.1 Indretning og drift af anlægget

Ejendommen har en malkekvægsbesætning, hvor en del af opdrættet står på en anden ejendom. Nye bygninger placeres mod syd og øst. Oversigt over anlægget ses på Figur 1.

Figur 1 Oversigt over Øster Vedsted Vej 141

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal den ansøgte drift sammenholdes med nudriften og med driften for 8 år siden. I det følgende beskrives derfor 8-års driften, nudriften og den ansøgte drift. I denne sammenhæng skal "drift" forstås som størrelse og type af produktionsarealer. Størrelsen af produktionsarealerne er dels opmålt og dels opgjort ud fra tegninger. Der er endnu ingen tegninger af den nye stald.

Oplysninger om produktionsarealer fremgår af IT-ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk og er vist skematisk i Tabel 1. Placering af produktionsarealer i ansøgt drift kan ses i bilag 1.

Den nuværende tilladelse, som danner grundlag for både 8-års driften og nudriften, er en anmeldelse fra 2012. I ansøgt drift fortages en række bygningsmæssige ændringer og dyreholdet udvides. Herudover søges om flexgruppe, så staldarealerne kan anvendes til alle typer kvæg.

Tabel 1 Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift Anm 2012	Nudrift Samme som 8-års drift	Ansøgt* 2024
1. Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald m spalter	1112	1112	844
	Malkestald ændres til sengestald m spalter	0	0	82
2. Opdræt	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter	198	198	198
	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	278	278	278
3. Hytter	Kalve. Dybstrøelse	0	0	100
4. Kalvestald	Kalve. Dybstrøelse	0	0	23
5. Lade	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	0	100
6. Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald m fast drænet gulv	0	0	3300
Drivgang 1	Fast gulv – rengøres efter brug	0	0	(0)
Drivgang 2	Fast gulv – rengøres efter brug	0	0	(0)

*I ansøgt drift søges om flexgruppe "Alle kvæg".

Stald 1 er en kostald, der er indrettet med 1 + 3 rækker sengebåse og spaltegulv. I ansøgt drift bliver malkestalden ændret til areal med spaltegulv, som køerne har adgang til. Dette areal indgår som "nyt areal" i beregningerne. Den østlige side (1 række senge) tages ud af drift – dog bevares de 15 m længst mod syd til inseminering/behandling. Samlet set reduceres produktionsarealet i stalden.

Stald 2 anvendes til opdræt. Den ene del er indrettet med sengebåse og spaltegulv, mens den anden del er indrettet med dybstrøelse. Der søges ikke om ændring i staldindretningen.

Stald 3 er kalvehytter, der ikke fremgår af tidligere tilladelser, og som derfor fremgår som nyt staldareal i denne ansøgning.

Stald 4 er en eksisterende tilbygning syd for laden. Den anvendes til kalve. Den fremgår ikke af tidligere tilladelser, og derfor fremgår den som nyt staldareal i denne ansøgning.

Stald 5 er laden, hvor der på sigt indrettes areal med dybstrøelse.

Stald 6 er en ny kostald. Den indrettes som sengestald med fast drænet gulv.

På ejendommen findes to gyllebeholder på 1000 og 1500 m³, og i gyllekanalerne er der ca. 764 m³. Der søges om tilladelse til at opføre en ny beholder på 4500 m³. Det giver en samlet lagerkapacitet på 7764 m³. Der produceres ca. 804 m² gylle pr måned. Det giver en lagerkapacitet på godt 9½

mdr. til det dyrehold, der forventes på kort sigt – nemlig 230 køer, 10 store kvier og 50 kalve, inklusive overfladevand fra nuværende og nye plansiloer. Herved vurderes det, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens vejledende regler om 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt i første etape.

På sigt forventes dyreholdet at blive på 400 køer og delvist opdræt. Inden dyreholdet udvides til 400 køer vil der blive fundet kapacitet i lejede beholdere eller søgt om tilladelse til at opføre en ny beholder.

Tabel 2 Opbevaringslagre til husdyrgødning

Gyllebeholder	Opførelsesår	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	NH ₃ -effekt
GB 1000 m ³	1990	1000	331	Ingen
GB 1050 m ³	1999	1500	335	Ingen
GB 4500 m ³		4500	1131	Ingen
I alt		7000		

Fast møg opbevares på mødding i plansiloer, hvis det ikke køres direkte til biogas, eller det opbevares i markstak efter gældende regler.

2.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der foretages følgende bygningsmæssige ændringer:

Etape 1

- Der bygges ny malkestald på 15x50 m øst for eksisterende kostald. Malkestalden er godkendt men endnu ikke opført
- Ny gyllebeholder på 4500 m³ øst for ny malkestald
- Der opstilles kalvehytter vest for eksisterende kostald
- Der indrettes et areal med dybstrøelse i laden
- Plansiloer forlænges mod syd med ca. 30 m
- I den eksisterende kostald ændres malkestalden til sengestald m spaltes, men samtidig tages den østlige side af stalden ud af drift, så dyrenes samlede opholdsareal i stalden reduceres
- I tilbygning syd for laden indrettes kalvebokse
- Der etableres drivgang fra eksisterende kostald til den nye malkestald

Etape 2

- Ny kostald syd for de eksisterende bygninger ca. 39x104 m
- Der etableres drivgang fra den nye kostald til den nye malkestald

Den første etape af projektet omhandler opførelse af malkestald og gyllebeholder samt udvidelse af dyreholdet til 230 køer. Anden etape omhandler opførelse af ny kostald og udvidelse til ca. 400 køer.

Den erhvervmæssige nødvendighed består i, at den nuværende malkestald er nedslidt, og at kostaldens mål ikke lever op til de kommende velfærdsregler. Derfor bygges der et nyt malkecenter og på sigt en ny kostald. De eksisterende bygninger bruges til opdræt.

2.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Der ligger ikke andre husdyrbrug inden for 50% af lugtgeneafstanden på 124 m. Dermed vurderes der ikke at være forureningsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug. Denne ejendom skal dermed ikke godkendes sammen med andre husdyrbrug.

2.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Ejendommen ligger sydvest for Ribe og vest for Øster Vedsted. Ejendommen ligger i et fladt landskab præget af åbne marker.

2.4.1 Generelle afstandskrav

Afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 i forhold til nye husdyranlæg er beskrevet i tabellen herunder.

Der søges om dispensation til placering af kostalden ca. 25 m fra markskel mod syd.

Se yderligere bemærkninger til placeringerne i kapitel 3.1 og 3.16.

Tabel 3. Faste afstandskrav i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 6 og 8

Nærmeste...	Afstands-krav	Afstand	Beskrivelse
Nabo	50 m	Ca. 295 m	Fra ny gyllebeholder til Øster Vedsted Vej 133
Naboskel	30 m	Ca. 25 m	Fra ny kostald til markskel mod syd. Der søges om dispensation.
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	15 m	Ca. 18 m	Fra beboelsen til nærmeste stald, hvor der foretages ændringer (kostalden)
Samlet bebyggelse i landzone	384 m*	510* m	Samlet bebyggelse ved Øster Vedsted Vej 144.
Byzone (eksisterende og fremtidig)	562 m*	569* m	Øster Vedsted
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	562 m*	> 2 km	
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	384 m*	> 2 km	
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 m	> 50 m	
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m	> 25 m	
Vandløb - åbent	15/100 m	100 m 30 m	Fra ny plansilo til vandløb mod syd Fra ny kostald til vandløb mod syd og vest
Sø	15/100 m	Ca. 540 m	Fra ny gyllebeholder til sø mod NØ
Offentlig vej	15 m	9 m	Fra ungdyrstalden til Øster Vedsted Vej. Det er en eksisterende stald, hvor der ikke foretages ændringer.
Kategori 1 natur	10 m	Ca. 4 km 85 m	Til habitat mod øst Fra plansiloer til Natura2000 (ramsar- og fuglebeskyttelsesområde mod vest)

Kategori 2 natur	10 m	> 3 km	Sønder Farup Hede
------------------	------	--------	-------------------

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt på ejendommen til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Tabel 4 Planforhold og udpegninger

Ligger anlæggende inden for følgende planforhold/udpegninger	Ja	Nej
Naturbeskyttelsesområder		x
Grønt Danmarkskort		x
Natura 2000 områder		x
Bevaringsværdige landskaber	x	
Større sammenhængende landskaber	x	
Geologiske bevaringsværdier		x
Økologiske forbindelseslinjer		x
Værdifulde kulturmiljøer	x	
Kulturhistoriske bevaringsværdier		x
Fredede områder		x
Kystnærhedszonen	x	
Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering		x
Skovrejsningsområder (skovrejsning uønsket)	x	
Skovbyggelinje		x
Sø- og åbeskyttelseslinje		x
Kirkebyggelinje		x
Fortidsmindelinje		x
Beskyttede sten- og jorddiger (tæt på)		x
Områder til store husdyrbrug		x
Særligt værdifulde landbrugsområder	x	
Følsomme indvindingsområder		x
Indvindingsoplande inden for OSD		x
Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse		x
BNBO		x

2.5 Ammoniakemission

Det ansøgte projekt medfører, at ejendommens samlede ammoniakemission stiger:

- Emission i 8 års drift = 2070 kg NH₃-N/år
- Emission i nudrift = 2070 kg NH₃-N/år
- Emission i ansøgt drift = 5432 kg NH₃-N/år

2.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur ligger ca. 4 km væk. Totaldepositionen er 0,0 kg N/ha. Ifølge hjælpeværktøjet i IT-ansøgningssystemet er der ikke kumulation med andre husdyrbrug i dette naturpunkt. Dermed er det lovgivningsmæssige krav max. 0,7 kg, hvilket er overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur ligger ved Sønder Farup Hede ca. 3,8 km sydøst for anlægget. Afstanden betyder, at der afsættes 0,0 kg N pr. ha, hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

Kategori 3-natur

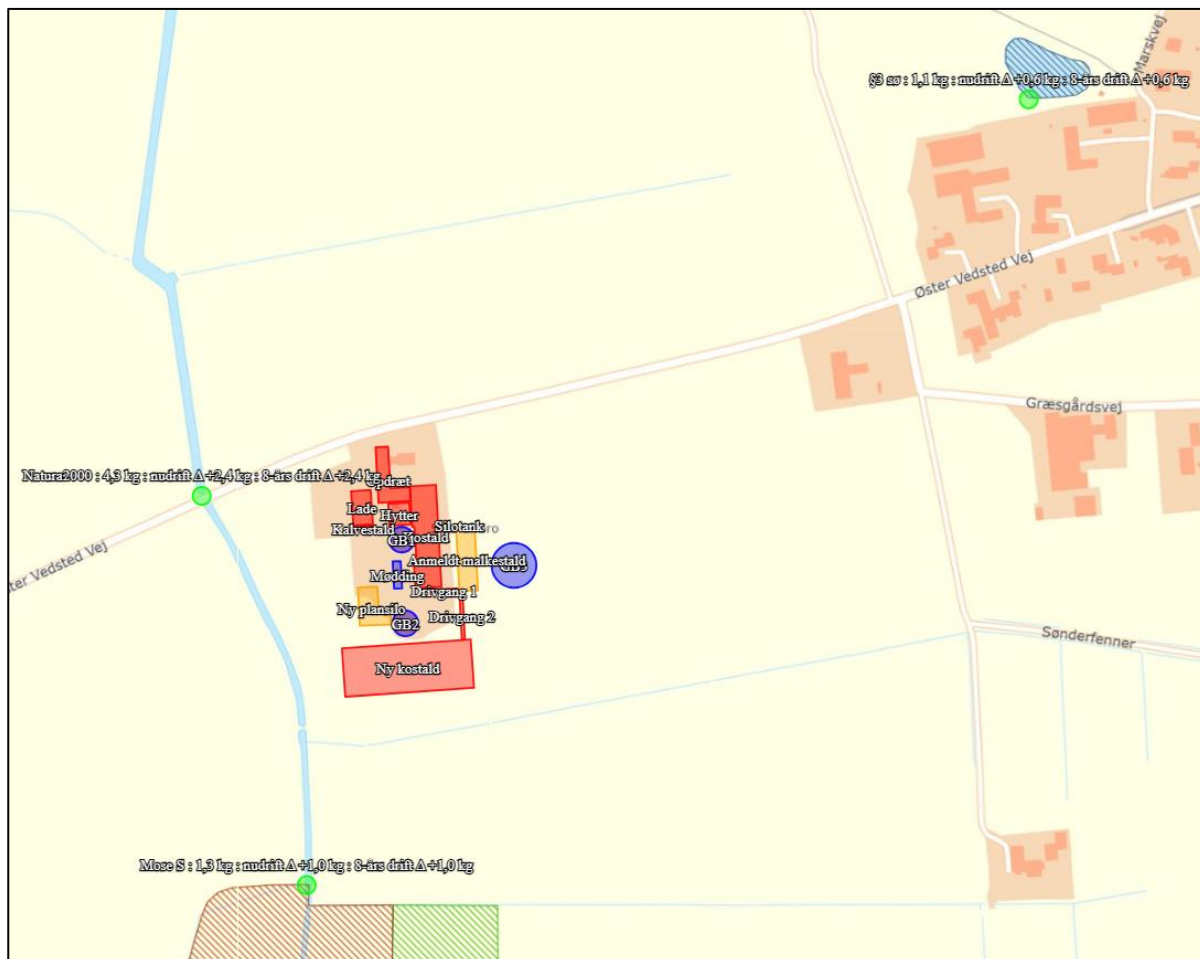
Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Nærmeste kategori 3-natur er en mose ca. 150 m syd ejendommen. Den modtager 1,0 kg merdeposition i forhold til 8-årsdriften.

Der er desuden beregnet i forhold til den nærmeste §3-sø. Den modtager en merbelastning på 0,6 kg.

Tabel 5. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter jf. Figur 2

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§3 sø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,6	0,6	1,1
Mose S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,0	1,0	1,3
Hede SØ	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Habitat Ø	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Natura2000	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	2,5	2,5	4,4

Figur 2. Markering af nærmeste naturområder (lysegrønne markeringer) omkring ejendommen, hvor der er beregnet ammoniakdeposition til (jf. tabel 5). Kategori 1- og kategori 2-natur fremgår ikke af kortet, fordi de ligger så langt væk.

2.6 Lugtemission

Resultat af lugtberegning fremgår af tabel 6. Det ses at lugtgenekriterierne i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Tabel 6. Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Græsgårdsvej 23 (L)	0	FMK	123,6	123,6	563	Ja
 Yder Bjerrum Vej 30	1	FMK	123,6	123,6	528,3	Ja
 Øster Vedsted Vej 125 (L)	0	FMK	123,6	123,6	523,7	Ja
 Øster Vedsted Vej 142 (L)	0	FMK	123,6	123,6	561,4	Ja
 Øster Vedsted Vej 144	1	FMK	123,6	123,6	511,4	Ja
 Øster Vedsted Vej 144	0	NY	384,6	384,6	511,2	Ja
 Byzone m kumulation?	1	NY	561,6	617,8	824,8	Ja
 Ø. Vedsted By, Ribe N	0	NY	561,6	561,6	577,3	Ja
 Ø. Vedsted By, Ribe S	0	NY	561,6	561,6	570	Ja

2.6.1 Kumulation til naboer

Der skal regnes med kumulation i lugtberegningen, hvis der ligger andre husdyrbrug af en vis størrelse inden for 100 m fra naboerne eller inden for 300 m fra samlet bebyggelse eller byzone. Som det fremgår af ovenstående tabel, vurderes der at være kumulation med andre husdyrbrug hos nogen af de omkringboende, samt i en del af byzonen. Der er taget højde for dette i lugtberegningerne.

2.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys og transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet. Disse gener/ulemper beskrives i det følgende.

2.7.1 Støj

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter, som kan medføre støj. Det kan for eksempel dreje sig om foderhåndtering, transport, gyllepumpning, korntørring mm.

Tabel 7. Tabel over støjkilder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	Ingen	Ingen. Dog kan der være faner i stalden som kører i varmt vejr
Foderblanding	Ved plansiloerne	Dagligt 1 time
Udfodring	I staldene	½ time to gange dagligt
Malkeanlæg	I den nye malkestald	3 gange dagligt á 2½ timer
Mælkekøling	Ved tankrum i isoleret rum	Fra malkning til afhentning af mælk. Stort set hele døgnet. Larmer ikke meget.
Afhentning af mælk	Ved den nye malkestald	Tidspunkt varierer. Pt. afhentes hver 2. dag.
Ensilering	Ensilagesiloerne	Græs: ca. 5 timer efter hvert slæt. Majs: en gang årligt i ca. 10 timer.
Levering af indkøbt foder	Tårnsiloer syd for plansiloerne	½ time ugentligt mellem 7 og 17.
Kornvalse	Ingen	-
Korntørring	Ingen	-
Udmugning	Kalvehytter Kalvestald Ungdyrstald	Tømmes løbende (ca. 1 time ugentligt) Hver måned, 2 timer i dagtimerne Dagligt. 15 minutter
Afhentning af døde dyr	Nord for lade	Hyppighed og tidspunkt varierer. Evt. 15 minutter hver 2. uge mellem kl. 7 og 17.
Kompressor	Lade	Ved behov

Placering af støjkilder fremgår af bilag 2.

2.7.2 Støv

De væsentligste støvkilder vurderes at være transport og håndtering af foder og strøelse. Se mere om disse aktiviteter i tabellen ovenfor samt i afsnit 2.7.5.

Placering af støvkilder fremgår af bilag 2.

2.7.3 Lys

Der er lys i staldene efter behov.

Der vil være enkelte udendørs lyskilder. Placering af lyskilder fremgår af bilag 2.

2.7.4 Skadedyr

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med gældende retningslinjer. Der anvendes Neporex eller Stalosan i strøede arealer.

Bokse strøs løbende, så de er tørre i overfladen.

Møg opbevares overdækket på mødding eller i markstak.

Der er aftale med Rentokil om rottebekæmpelse. Ved konstatering af rotter kontaktes kommunen. Der forebygges ved at holde ejendommen ryddelig (plastik og foderrester fjernes løbende).

2.7.5 Transporter

I nedenstående tabel er antallet af transporters anslået. Antallet af transporters afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at estimere antallet af transporters.

Tabel 8. Anslået antal transporters pr år (én transport = til og fra ejendommen)

Transporters	Anslået i nudrift	Anslået efter udvidelse
Indkøbt foder mv.	Ca. 24	Ca. 52
Grovfoder	Ca. 300	Ca. 560
Fyringsolie/brændstof	Ca. 12	Ca. 12
Mælk	Ca. 182	Ca. 365
Udlevering af dyr til levebrug (salg/flytning af kvier og tyre)	Ca. 24	Ca. 52
Udlevering af dyr til slagtning	Ca. 12	Ca. 24
Afhentning af døde dyr	Ca. 24	Ca. 24
Diverse sækkevarer (mineraller, kalveblanding, rengøringsmidler mv.)	Ca. 52	Ca. 52
Gyllekørsel (udbringning med 25 t vogn)	Ca. 386	Ca. 650
Fast møg	Ca. 52	Ca. 52
Maksimalt i alt	Ca. 1068	Ca. 1843

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen vil der være et øget behov for transport. Antallet af transporters vil dog ikke stige proportionalt med antallet af dyr. I mange tilfælde køres der med store læs.

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er.

Placering af interne transportveje fremgår af bilag 2.

2.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

2.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares skjult fra vejen på spalter under kadaverkappe eller anden overdækning nord for laden De opbevares i henhold til gældende regler for opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. DAKA afhenter efter behov og med dags varsel. Placering kan ses af bilag 2.

2.8.2 Affald

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Tabel 9. Opbevaring og bortskaffelse af affald

Affaldstype	Opbevaringssted og bortskaffelse
Spildolie	Opbevares i maskinhus i 200 L tromler.
Motorolie	Opbevares i maskinhus i 200 L tromler på fast gulv uden afløb.
Medicinrester og kanyler	Opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Evt. rester afleveres til dyrlægen.
Pesticidrester	Kemikalier købes på tidspunktet for anvendelse, hvorfor der generelt er meget små mængder kemikalier på ejendommen. Hvis der er kemikalier på ejendommen, opbevares disse i aflåst rum med fast bund uden afløb.
Brændbart affald, sække, plastik og bigbags	Køres til genbrug eller kommes i container til brændbart affald. Tømmes løbende af vognmand Marius Pedersen.
Jern og metal	Opbevares ved plansiloerne. Afhentes af produkthandler

2.8.3 Olie- og kemikalier

Der opbevares meget små mængder pesticider, da der kun indkøbes det der skal bruges, og det indkøbes kort før brug.

Kemikalier opbevares i aflåst kemikalierum.

Tankning af diesel sker i maskinhus på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Opbevaring af dieselolie sker i typegodkendt beholder.

Tabel 10. Olietanke på ejendommen ifølge BBR og tilsynsrapport

Anvendelse	Størrelse (L)	Årgang	Placering	Bemærkning
Fyringsgasolie	1800	1986	Ved stuehus	Overjordisk tank. Udendørs. Fabrikationsnr.: 112146
Dieselolie	2500	Måske 2012	I lade	Indendørs

2.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)

Der anvendes primært energi til malkning og fodring samt til markvanding.

Tabel 11. Husdyrbrugets årlige energiforbrug

Type	Nudrift	Forventet i ansøgt drift
El	150.000 kWh	400 køer x 669 = 267.600 kWh
Fyringsolie, stald	0 L	0 L
Dieselolie	18.000 L	24.000 L

*Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES: 668,69 KWh/årsko ved malkestald/karrusel

2.8.5 Vandforbrug

Der anvendes primært vand til drikkevand og til vask af malkeanlæg.

Tabel 12. Anslået årligt vandforbrug ($m^3/\text{år}$)

Anvendelse	Nudrift	Forventet i ansøgt drift*
Drikkevand	8.940	400 x 33 = 13.200 20 x 6 = 120 100 x 3 = 300
Vask af malkeanlæg og stald	600	1000
Vask af maskiner	10	10
Vandforbrug i alt	9.550	14.630

*Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES:

En ko drikker ca. 31 m^3 om året

Opdræt 6-28 mdr. drikker ca. 5 m^3 om året.

Opdræt 0-6 mdr. drikker ca. 3 m^3 om året.

Et malkeanlæg til ca. 300 køer bruger ca. 750 m^3 om året.

Ejendommen er tilsluttet byvand.

2.8.6 Restvand

Tabel 13 Befæstet areal (m^2) omkring bygninger

Befæstede arealer	Før ændring	Efter ændring
Ensilageplads	3335	3335+650=3985
Mødding inkl. i ensilageplads	0	0
Kalvehytter	0	306
Drivgang 1 og 2	0	59+96=155

Tabel 14 Anslåede mængder af restvand (beregnet som 0,7 m^3 pr m^2)

Type af restvand	$m^3/\text{år}$ før ændring	$m^3/\text{år}$ efter ændring	Afledes til
Ensilageplads	2335	2790	Gyllebeholder
Kalvehytter	0	214	Gyllebeholder
Drivgang 1 og 2	0	109	Gyllebeholder

Rengøringsvand fra stalde ledes via gyllekanaler til gyllebeholder.

Tagvand fra ny malkestald ledes til nedsivning. Den nye kostald er ikke tegnet endnu, og det er endnu ikke besluttet, hvordan tagvand fra den nye kostald skal bortledes.

2.9 BAT-Ammoniakemission

I dette afsnit redegøres der for, hvordan husdyrbruget har valgt indretning og drift i forhold til bedst tilgængelig teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.

Tabel 15. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4640	770	5409
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4662	770	5432
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	-22
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Nej

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5409 kg N/år. Den faktiske ammoniakemission er beregnet til 5432 kg N/år. Dermed overskrides det vejledende BAT-niveau med 22 kg. Dette skyldes at malkestalden bygges om til sengestald til spalter, hvilket ikke lever op til BAT. Det vurderes dog, at der ikke er nogen teknologi, der vil være økonomisk proportional at anvende til at reducere de 22 kg. Det bemærkes også, at den østlige side af stalden tages ud af drift, så det samlede produktionsareal i kostalden reduceres med 186 m², selv om malkestalden bygges om. Dermed vurderes overskridelsen på 22 kg at være af en karakter, der kan betegnes som bagatel.

Der er ikke nogen tidligere godkendelser, hvorfra der skal videreføres vilkår.

2.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger ca. 40 km fra den dansk-tyske grænse. Det vurderes derfor, at det ikke er relevant at vurdere projektets indvirkning på miljøet i en anden stat.

3. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette afsnit vurderes projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Vurderingerne tager udgangspunkt i beskrivelsen af det ansøgte fra kapitel 2.

3.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

(bilag IV arter, kulturarv og landskabet)

Der foretages bygningsmæssige ændringer i forbindelse med det ansøgte projekt. I det følgende vurderes projektets mulige indvirken på landskab, kulturarv og bilag IV arter.

Nogle af de bygningsmæssige ændringer foregår inde i eksisterende bygninger. Disse ændringer vurderes ikke at påvirke landskab, kulturarv og bilag IV-arter.

De udendørs ændringer omfatter ny kostald, ny gyllebeholder, kalvehytter, forlængelse af plansiloer samt drivveje mellem den nye kostald og malkestalden. Der bygges også ny malkestald. Den er tidligere godkendt, og dens påvirkning af landskabet vurderes derfor ikke særskilt i det følgende.

Figur 3 Placering af eksisterende og nye bygninger

Ejendommen ligger i et relativt fladt og åbent landskab, og de eksisterende bygninger kan ses fra Øster Vedsted Vej. De nye kalvehytter vil ligge skjult mellem eksisterende bygninger og vurderes ikke at påvirke landskabet.

Den nye gyllebeholder vil kunne ses fra nordøst, men den vil ligge ca. 100 m fra vejen og i tilknytning til den nye malkestald. Når beholderen skal overholde afstandskravet på 100 m til vandløb, kan den ikke placeres vest for de eksisterende anlæg, og den kan ikke trækkes længere mod syd. Der er ikke planlagt ny beplantning – blandt andet fordi ejendommen ligger i område, hvor skovrejsning er uønsket.

Den nye kostald vurderes derved at blive meget lidt synlig fra nordøst. Den vil måske kunne ses fra nordvest, men den ligger ca. 150 m fra vejen og i tilknytning til eksisterende bygninger. Derfor vurderes den ikke at ændre landskabsoplevelsen for forbipasserende.

Der søges om dispensation til afstandskravet på 30 m til naboskel, da den nye kostald opføres ca. 25 m fra naboskel mod syd. Staldens placering er begrænset af eksisterende bygninger mod nord

og vandløb mod syd og vest. Afstandskravene til vandløb er overholdt. Samtidig er placeringen begrænset af lugtgenekrav i forhold til byzone mod øst og ammoniakkrav til mose sydvest. Landskabsmæssigt vurderes det, at den vil påvirke landskabet mindst muligt, når den ligger bagved og i tilknytning til eksisterende bygninger.

Samlet set vurderes den valgte placering af kostalden at være den bedste løsning.

Ejendommen ligger inden for bevaringsværdige og sammenhængende landskaber, værdifulde kulturmiljøer og kystnærhedszonen, men ejendommen ligger også inden for særligt værdifulde landbrugsområder, hvor hensynet til landbruget skal prioriteres. Ejendommen ligger ikke inden for økologiske forbindelser, fredede områder eller byggebeskyttelseslinjer. Der er taget bedst muligt hensyn til landskabet ved at nye bygninger placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og i afstand fra vejen. På den baggrund vurderes projektet ikke at være i konflikt med kommuneplanens udpegninger af landskab og kulturarv.

Projektets indvirken på bilag IV-arter:

Ejendommen ligger ikke inden for naturbeskyttelsesinteresser, Natura2000 eller økologiske forbindelser. Ifølge Miljøgis ligger ejendommen i et område med bioscore på 1 eller derunder, hvilket er en lav bioscore (lav national prioritering og lav lokal prioritering), og artscore på 1 eller derunder. Der er relativt få truede arter (0-15 i 10 km kvadratnet), og der er ikke observeret rødlistede arter i 2008-2018.

Der ændres ikke på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og der fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke bilag IV-arter.

3.2 Begrænsning af ammoniakemission

(menneskers sundhed, luft)

I lovgivningen er der faste krav til ammoniakemissionen, der sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedst tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastningen begrænses.

BAT-beregningerne i IT-ansøgningen viser, at BAT-kravet for ejendommen ikke er overholdt. I afsnit 2.9 er der redegjort nærmere for dette forhold. Det vurderes, at der er foretaget tilstrækkelige tiltag til at minimere ammoniakemissionen. Stort set alle nye staldafsnit er med fast drænet gulv eller dybstrøelse, som er de staldafsnit med lavest ammoniakfordampning.

3.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakemission til naturarealer omkring ejendommen er beskrevet i afsnit 2.5.

Lovens krav til ammoniakpåvirkning af natur i både kategori 1 og 2 er overholdt, og projektet medfører ikke nogen merbelastning af områderne i forhold til nudriften. Derfor vurderes det, at ammoniakemission fra projektet ikke påvirker disse naturområder.

Hvad angår kategori 3-natur omkring ejendommen, så belastes disse med en merdeposition på 1 kg eller derunder. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det

ansøgte som altovervejende hovedregel ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Der ligger en sø (§3 natur) nordvest, som modtager en merdepositioner på 0,6 kg ammoniak i forhold til driften for 8 år siden. Søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning af næringsstoffer til recipienterne. Den atmosfæriske påvirkning er meget begrænset i forhold hertil og vurderes ikke at være af særlig betydning for søernes tilstand.

Samlet set vurderes det, at projektet ikke vil medføre tilstandsændringer i omkringliggende natur, og dermed heller ikke påvirke levesteder for bilag IV-arter.

3.4 Lugtgener for omboende

(Menneskers sundhed/gene).

Lugtemission fra ejendommen er beskrevet i afsnit 2.6.

Projektet medfører at lugten fra ejendommen stiger. Som det fremgår af kapitel 2, så overholder projektet lovens lugtgenekrav i forhold til enkeltbeboelser, samlet bebyggelse og byzone.

For at minimere lugt holdes ejendommen ryddelig, med fjernelse af gødning og foderrester. I strøede staldarealer holdes overfladen tør ved at tilføre nyt strøelse. Lager af ensilage og fast mæg overdækkes.

På baggrund af de gennemførte beregninger samt ovennævnte foranstaltninger vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omgivelserne.

3.5 Støjgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støjkilder på ejendommen fremgår af afsnit 2.7.1 samt af bilag 2.

Der forekommer ikke støj fra ventilationsanlæg, da der er naturlig ventilation. Det nye malkeanlæg vil være placeret tættere på byzonen end den nuværende malkestald, men det nye malkeanlæg forventes at være mere støjsvagt end det nuværende. Den væsentligste støjkilde på ejendommen vurderes at være i tilknytning til transport af foder og husdyrgødning.

Foderblanding sker ved foderlagrene vest for den nuværende kostald, og afstande fra stalde og foderlagre til nærmeste nabobeboelse er over 300 m.

De fleste transporter ligger i dagtimerne. I forbindelse med høst og ensilering kan der dog være behov for transporter i aften- og nattetimerne. Antallet af transporter til og fra ejendommen forventes at stige (se afsnit 2.7.5 om transport). Ved at planlægge transporter, så der er færrest muligt, og så de så vidt muligt ligger i dagtimerne, vurderes det, at der er taget bedst muligt hensyn til naboerne.

Rystelser og vibrationer vurderes primært at kunne stamme fra transporter. Med de beskrevne afstande til naboer samt planlægning af transporter, så der er færrest muligt transporter, og de så vidt muligt foregår inden for normal arbejdstid, vurderes det, at der er taget bedst muligt hensyn til naboerne.

3.6 Støvgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støvkilder på ejendommen fremgår af afsnit 2.7.2 samt af bilag 2.

Det indkøbte foder opbevares i lukkede siloer, men foderblanding sker udendørs.

Afstande fra stalde og foderlagre til naboer er over 300 m mod øst. Der er mindst ét læhegn mellem ejendommen og nabobeboelserne, hvilket kan medvirke til at reducere støvgener hos naboerne. Støv fra transporter søges minimeret ved hensynsfuld kørsel. Det ansøgte projekt vurderes ikke at medføre øgede støvgener hos naboerne.

3.7 Lyspåvirkninger

(Landskabet og gener for mennesker)

Lyskilder på ejendommen fremgår af afsnit 2.7.3 samt af bilag 2.

For de fleste nabobeboelser er der beplantning, der vil sløre indblikket til ejendommen, samt lyset herfra. Der er mindst ét læhegn mellem ejendommen og nabobeboelserne.

Da der er tale om åbne stalde, vil der kunne ses lys fra staldene, når det er mørkt. Der er dog kun fuld belysning i staldene, når der arbejdes i staldene. Udendørs belysning er styret af bevægelsessensorer. Det tilstræbes at holde lyskeglen inden for arbejdsområdet.

Lys fra køretøjer kan også påvirke omgivelserne. Dette er dog typisk kortvarigt.

Samlet set vurderes belysningen på ejendommen ikke at genere naboer eller forbipasserende. For at minimere lysgener holdes lyset slukket eller dæmpet, når aktiviteterne på ejendommen ikke kræver lys.

3.8 Skadedyr

(Gener og menneskers sundhed)

Forebyggelse og håndtering af skadedyr er beskrevet i afsnit 2.7.4.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester reducerer forekomsten af fluer og rotter.

Strøede staldsystemer muges jævnlige og holdes tørre i overfladen. Skulle der opstå problemer med fluer anvendes Neporex eller Stalosan.

Der er indgået aftale med Rentokil om rottebekæmpelse.

Samlet vurderes det, at der er foretaget foranstaltninger til forebyggelse og håndtering af skadedyr.

3.9 Transporter

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Anslået antal transporter fremgår af afsnit 2.7.5. Placering af interne transportveje fremgår af bilag 2.

Gener fra transporter søges minimeret ved hensynsfuld kørsel og ved at kørslerne typisk foregår i dagtimerne.

Transport er i sig selv en forurenende aktivitet. Husdyrbruget vil som udgangspunkt tilstræbe færrest muligt transporter for at minimere tidsforbrug og udgifter til brændstof og arbejdsløn. Husdyrbruget har dog behov for at transportere dyr, foder og gødning mv. Antallet af transporter søges minimeret ved at planlægge transporterne bedst muligt.

Det ansøgte projekt vurderes derfor ikke at medføre øgede gener fra transporter.

3.10 Energi

(Klima)

Ejendommens forventede energiforbrug fremgår af kapitel 2.

Ejendommens energiforbrug ligger på ca. 150.000 kWh. Energiforbruget forventes at stige, da der fremover skal malkes flere køer og pumpes mere gylle.

Følgende tiltag reducerer energiforbruget på ejendommen:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ingen eller kun lidt energiforbrug til dette.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Efterhånden som lysstofrør udskiftes i staldene opsættes der LED lys i staldene.
- Varme fra mælken anvendes til opvarmning af køernes drikkevand.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer.

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af energiforbruget.

3.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

(Vand)

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af kapitel 2.

Ejendommens vandforbrug ligger på knap. 9.000 m³ hvilket er på niveau med normtallene.

Vandforbruget forventes at stige, når dyreholdet udvides.

Følgende tiltag reducerer vandforbruget på ejendommen:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandforbruget registreres.
- Der anvendes vandkøling til forkøling af mælken. Det samme vand anvendes til vask af malkestald samt til drikkevand til dyrene
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Det er forsøgt at finde en balance mellem rengøring pga. hygiejne og smitte og samtidig begrænsning af vandforbrug.

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af vandforbruget.

Foruden tiltag til minimering af forbruget af vand, tages der også hensyn til risikoen for forurening af overfladevand (søer og åer). Der er ikke søer og vandløb indenfor 100 m fra den nye gyllebeholder. En eksisterende gyllebeholder (GB2) mindre end 100 m fra vandløb. Dette forhold er der taget hånd om idet der er alarm på beholderen.

Pumpning af gylle sker under opsyn, og der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn.

Gyllebeholdere er omfattet af beholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Olie opbevares i godkendte tanke.

Der opbevares kun små mængder kemi i kemirum.

Drikkevandsspild fra stalde ledes til gyllebeholder. Overfladevand fra plansiloer vil blive ledt til gyllebeholder. Afløbsskitse fremgår af bilag 3.

Ejendommen ligger ikke inden for område med følsomme indvindingsområder, områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) eller indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Husdyrbruget overholder de generelle regler for udbringning af husdyrgødning og sprøjtning.

Samlet set vurderes det, at der på ejendommen er foretaget tiltag til minimering af vandforbrug, samt at der tages forholdsregler, der beskytter vandmiljøet.

3.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

(jordarealer og jordbund)

Jordbundstypen er primært sandjord. Sandjorden reducerer risikoen for afstrømning af næringsstoffer, hvis der sker udslip af gylle eller kemi. I kombination med de beskrevne tiltag i afsnit 3.11 vurderes det, at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen for jordforurening.

3.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

(befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der vurderes ikke at være særlige forhold ved beliggenheden af det konkrete husdyrbrug, der skal tages med i betragtning og som kunne betyde, at der skal udvises særlig forsigtighed.

Som nævnt tidligere i denne rapport overholdes lovens krav i forhold til ammoniakemission, og som beskrevet i afsnit 3.11 er der foretaget foranstaltninger for at minimere risiko for forurening.

Følgende tiltag på ejendommen vurderes desuden at gavne klimaet og dermed befolkningen generelt:

- Der udarbejdes klimaregnskab via Arla
- Stærke efterafgrøder opfanger CO₂ og binder kulstof i jorden
- Udbringning tilpasses vejr og jord (større risiko for emission af lattergasser ved udbringning på våd jord)
- Forbrug af gødning tilpasses kvælstofbehovet
- Der indgår græs i sædskiftet. Græs øger kulstofindholdet i jorden i forhold til etårige afgrøder
- Foderspild minimeres – bl.a. ved anvendelse af plansiloer
- Foderudnyttelse optimeres
- Der avles efter bedre foderudnyttelse og mindre metanudledning
- Der deltages i lavbunds- eller vådområdeprojekter
- Foderspild minimeres – bl.a. ved brug af plansiloer
- Foderudnyttelse optimeres
- Kørsel minimeres

3.14 Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne vurderes at være uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle.

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Ved pumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt i stalden. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Gyllebeholderne er omfattet af beholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende. Der er alarm på den beholder, der ligger mindre end 100 m fra vandløb.

Der er etableret overfyldsalarm på dieseltank og påfyldning sker under opsyn. Påfyldningspistol er forsynet med automatisk lukkemekanisme.

3.15 Management og egenkontrol

Management:

- Ejer står for daglig drift
- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Egenkontrol:

- Gyllepumpningen overvåges.
- Gyllebeholderen kontrolleres ved beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Der er sundhedsrådgivning månedligt.
- Der er mælkeydelseskontrol månedligt.
- Der udarbejdes sprøjtejournal.
- Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent således blandingen altid er optimeret.
- Ensilageprøver udtages til brug ved foderoptimering

3.16 Alternative løsninger

Her redegøres for alternative løsninger. F.eks. andre placeringer af bygninger og valg af andre staldsystemer og teknologier:

- Nye staldafsnit indrettes med dybstrøelse eller fast drænet gulv med skraber. Disse staldsystemer lever op til BAT.
- En alternativ placering af den nye gyllebeholder kunne være ude ved udbringningsarealerne. Der er valgt en placering hjemme ved ejendommen for at holde bygningerne samlet og undgå etablering af ny vej.
- En alternativ placering af kostalden kunne være på modsatte side af vejen. Dette ville dog kræve, at malkestalden også blev opført på modsatte side af vejen, og at foder dagligt transporteres over vejen. De nye bygninger ville sandsynligvis ligge mere synligt på modsatte side af vejen, og der ville muligvis skulle søges om dispensationer i forhold til afstand til naboskel.

3.17 Oplysninger om konsulenten

Miljørådgiver Birgitte Madsen, Velas I/S.

4. Konklusion

Der er foretaget beregninger af hvor meget lugt og ammoniak det ansøgte projekt forventes at medføre i forhold til den konkrete produktion på den konkrete beliggenhed. Der er foretaget konkrete vurderinger i forhold landskab og afstand til naboer. Herudover er danske landbrug reguleret af en række generelle regler der har til hensigt at beskytte miljøet i bred forstand. Ud fra de konkrete forhold samt de generelle regler vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på miljøet.

5. Bilag

Bilag 1 Placering af produktionsarealer i de eksisterende bygninger

Bilag 2 Aktiviteter og opbevaring (placering af lys-, støv- og støjkilder, intern transport, døde dyr, olietanke, kemi, spildolie, affald, skrot mm)

Bilag 3 Afløbsskitse